

MeMa-Park in samenwerking met het Cartesius Museum

Bevindingen bezinningsavond

DE KUNSTENAAR IN HET DIGITALE TIJDPERK

SPECIALE GAST: KUNSTENAAR GABYGABY

14 september 2015

Introductie

Wat is de positie van de kunstenaar in het digitale tijdperk? Die vraag vormde de aanleiding voor de initiatiefnemers van MeMa-Park, Go APE! en RABOPARK/ASOM, om kunstenaar GabyGaby te vragen zijn kunstpraktijk als case te presenteren op de tweede bezinningsavond van het initiatief. Al tijdens de eerste bezinningsavond op 3 juni 2015 konden de deelnemers aan de avond reeds kennis maken met GabyGaby en zijn project Mission 31/Tulipman.

Tulipman is de nieuwe superheld binnen een mix van beeldende kunst, vormgeving, technologie en entertainment. Het project heeft de steun van binnenlandse en buitenlandse instellingen en bedrijven, zowel binnen als buiten de culturele sector en loopt tot 2020. Voor de ontwikkeling van Tulipman integreert GabyGaby de nieuwste technologieën op chip en dna-gebied. Interactieve beelden op canvas en scherm illustreren de artistieke potentie van Tulipman. Giep Hagoort, initiatiefnemer vanuit ROBOPARK/ASOM, ziet in GabyGaby een nieuwe Rembrandt van de 21^e eeuw (www.gabygaby.eu).

Voor het MeMa-Park is deze (tweede) avond van belang omdat de initiatiefnemers voor met name kunstenaars en ontwerpers een belangrijke rol hebben weggelegd in het duurzaam vormgeven van de menselijke maat in de relatie energie, technologie en robots.

De bezinningsavond vond plaats in de Staalhouwerij van kunstenaar/staalhouwer Peter van der Zalm, gevestigd in het Werkspoorkwartier.

In samenwerking met het Cartesius Museum. Met dank aan Emma van der Bijl (stagiair HKU Kunst en Economie) voor haar aantekeningen.

Statement GabyGaby

GabyGaby ziet zich zelf als een realiteitsdromer.

Een realiteitsdromer probeert dingen te bedenken die er nog niet zijn. Waar ik over droom moet ook in realiteit te bedenken zijn. Het gaat dus om haalbare projecten.

Wie ben ik?

- *Ben ik kunstenaar?* Hoogdravend woord, *artist* is een breder begrip en past beter bij mij. Kunstenaars, opgesloten in een atelier, had je vroeger. Nu zijn het multidisciplinaire mensen die mooie dingen maken.
- *Woordblind.* In alles wat ik doe heeft de woordblindheid mij gevormd tot wie ik ben. Door de woordblindheid heb ik geleerd verbaal te communiceren. Iets op een ideale-schoonzoonmanier vertellen. Persoonlijk ben ik bezig met het vechten voor mensen met woordblindheid.
- *Opleidingen.* MAVO en MBO agogisch werk. En daarmee gestopt en zelfstandig verder gegaan via allerlei baantjes. Ik ben steeds dieper gedoken in allerlei vormen van entertainment. Samen met mijn broertje een kinderwebsite gemaakt en later met televisiebedrijven gewerkt. In die tijd producten gaan ontwikkelen, bijvoorbeeld gehaakte armbanden. Daar is mijn eerste bedrijfje uit voortgekomen. Dit groeide door tot een kledingmerk. Door het kijken van een documentaire over Evan York besloten om kunstenaar te worden. Allereerst aan de slag gegaan met sneakerstreet. Mijn vrouw zei daarover: 'Dat is best aardig'. Vervolgens ben ik gaan focussen op het kunstenaarschap. Het was het begin van waar ik vandaag de dag ben.

Kunstwereld

In eerste instantie had ik niet veel met de officiële 'kunstwereld', zoals musea en galleries. Ik heb mij lang tegen die wereld verzet. Het leek alsof ik iets niet mooi mocht vinden: er moet een boodschap achter het kunstwerk zitten.

Iemand had de indruk dat ik een antischilder van de moderne, technologische tijd ben. Waar ik voor ben of wat ik mooi vind, ga ik gewoon maken. Met een positieve kijk en niet persé ergens tegen zijn.

Inspiratie

Ik raak geïnspireerd door hypes, trends en gadgets. Die hypes, trends en gadgets zijn zoals het zonnebloemenveld van Van Gogh.

Ik ben bang voor het tegenovergestelde van een *writersblock*. Bijna teveel inspiratie krijgen van wat er te zien is. Daarom leg ik mijzelf bepaalde thema's op zoals kleurgebruik of het gebruik van vormen. Dit is een vorm van zelfeducatie. Ik ben als het ware chaotisch gefocust: Met allerlei projecten tegelijk bezig, dit is weerspiegeling van mijn hersens. Toch heb ik een helder beeld voor ogen. Ik vind het fijn om te experimenteren met materiaal en techniek. Langzamerhand was ik de kunstenaar aan het worden, waar ik eerst aversie tegen had. Dit draagt tegelijk bij in het totaalplaatje van de kunstenaar die ik wil zijn, namelijk Wereldkampioen Kunstenaar. Ik zie dit als een wedstrijd, het behalen van vooropgestelde doelen. Hierdoor kan ik scherp blijven.

Vanuit verschillende dromen ben ik onderweg naar één droom: Missie 31. Missie 31 is een wereldwijd project met subprojecten die nog nooit gedaan zijn. Steeds ben ik weer bezig met techniek. Hierin probeer ik techniek steeds meer aan de kunst te koppelen. Hierbij wil ik techniek vooropstellen in het maken van kunst. Techniek is nu het uitgangspunt. Daarmee probeer ik de bestaande angst voor technieken te verminderen en verbindingen met nieuwe technieken leggen.

Mission 31

31 staat voor Nederland. 31 is het kengetal van Nederland. Mission 31 kent 31 projecten. Mission 31 begint in 2016 en loopt door tot 2020 rond de Olympische Spelen in Japan. Het is een proces dat steeds verandert. Ik zet het plan in grove lijnen op, waardoor het ook duidelijk is voor grote bedrijven. Het is een zoektocht naar de juiste stakeholders. Het vertellen van het proces en de ideeën is een schakel in de zoektocht. Grote bedrijven als Coca Cola en Nike zijn geïnteresseerd. Daardoor raakt het proces in een stroomversnelling om het startkapitaal beschikbaar te krijgen. Ook wil een groep van 40 mensen per persoon vijfduizend euro investeren. Hierdoor is er een mogelijkheid om verdere verbindingen te zoeken in het buitenland, met name New York.

Verschillende projecten lopen al:

- *Robot bouwen*. Een robot als beeld, zowel functioneel als decoratief. Een robot als kunstobject. Niet alleen werken met concepten, maar ook het functioneren van een robot daadwerkelijk mogelijk maken.
- *3d printer in het ISS-ruimtestation*. We kunnen Tulipman als beeld in de ruimte printen.
- *There is a Tulipman inside all of us*. Met behulp van de NFC-techniek een chip ontwikkelen die een kunstwerk bevat. Na het inbrengen van de chip-met-kunstwerk in het lichaam wordt het kunstwerk verbrand. De chip laat het originele kunstwerk op je smartphone en tablet zien.
- *Formule-1 wagen, waarachter een frame met 3d printer rijdt*. In 24 uur wordt tijdens de race een tweede wagen gemaakt.
- *Zelfrijdende auto*. Tulipman als iconisch beeld van de bestuurder van de auto. Tulipman kan zo ingezet worden bij bijvoorbeeld kunstbeurzen.
- *Het printen van DNA*. Het idee raakt de ethische aspecten van het creationisme. Het printen van een Tulipman DNA kan een levende Tulipman ontwikkelen.
- *Attractie*. De techniek vecht tegen de tegenstanders van Tulipman. De idee verder te ontwikkelen voor het ministerie van Economische Zaken, als een typisch Nederlands product.
- Tulipman-TV, waarbij content gevolgd kan worden. Interesses vanuit NPO (VPRO, BNN) & Netflix.
- Comic met het verhaal van/over Tulipman. Dark Horse Comics wil het verhaal van Tulipman, als superheld, uitgeven. Daarnaast wordt er gesproken over filmrechten.

Nabespreking

• *De relatie kunstenaars-robotica is nagenoeg afwezig. Hoe kunnen in navolging van GabyGaby de onafhankelijke stem van de kunstenaar nadrukkelijker gehoord worden in het debat over automatisering en robotisering.*

Verschillende suggesties worden gedaan:

• Het verbeelden van de intermenselijke kan van techniek. De mens centraal stellen in plaats van de techniek.

• Niet alleen ideeën benadrukken maar ook het realiseren ervan, eventueel samen met anderen. Ervan uitgaan dat het jaren kan duren.

Reactie GabyGaby:

'Los van een idee hebben moet je het ook kunnen maken, of de juiste connecties daarvoor hebben. Je moet ergens kennis hebben van zaken, of hulp zoeken. De meesten kunnen het niet alleen. Aan Mission31/Tulipman helpen zo'n honderd mensen mee. Ik kan het allemaal niet zelf, en daar zoek ik hulp voor. Ik ben de art director in mijn eigen project. Iedereen mag daar met zijn expertise mee aan

de gang. Ik heb wel de leiding. Ik zoek partijen die er baat bij hebben dat er over het project gepraat wordt. Projecten die nu nog niet te realiseren zijn, zet ik onderaan de lijst zodat dat ze later nog ontwikkeld kunnen worden.'

- *Welke positie kunnen kunstenaars innemen in de relatie met technologie?*

De volgende antwoorden worden gegeven:

- Kunstenaars inzetten in het ontwikkelen van concrete ideeën. Eer moet dan wel een centrale visie aanwezig zijn als een uitgangspunt. Binnen die visie kunnen kunstenaars maken en creëren.

- Schakel je kunstenaars in dan is het scheppen van een bepaalde vrijheid noodzakelijk. Als er publiek bij betrokken is, moeten vanwege veiligheid wel zekere concessies gedaan worden

Reactie Gaby:

'Ik geef mijn helpers vanwege hun expertise de vrijheid om te ontwikkelen. Ik doe daarbij geen concessies. Ik bedenk iets, daar gaan de experts vervolgens mee aan de slag. Samen komen we tot het uitvoeren van het idee.'

In mijn contacten met bedrijven staan mijn presentaties centraal. Ik ga net zolang door totdat er een lichtje gaat branden bij de 'tegenstander'. Als we blijven praten en presenteren weet ik dat ze het interessant gaan vinden. Zo kom je langzaam bij degene die gaat beslissen. Daarmee maak je jouw cirkel rond. Onderdelen kunnen variëren maar het gaat dan niet om concessies die afdoen aan het gewenste eindresultaat. Ik ben regisseur van een toneelstuk. Hoe goed de acteurs ook zijn, de regisseur stuurt ze aan. De kunstenaar van de toekomst moet juist meer samenwerken met anderen.

- *Welke plaats is voor het publiek weggelegd in de relatie kunst en technologie?*

Antwoord GabyGaby:

In de verhaallijn van Tulipman kan ik al de nieuwe technieken beschrijven. Het verhaal is de drager van de projecten. Automatisch valt dit bijna altijd bij het publiek op de juiste momenten op de goede plek. De creatieve bedrijven die aan storytelling doen begrijpen dit vaak. Dit begrip is van belang om te investeren in mijn projecten.

Als je bijvoorbeeld een dinershow in Los Angeles neerzet door middel van een topkok die met een 3d-printer gerechten maakt, neem je mensen mee in de nieuwe technologie.

- *Welke plaats kan 'duurzaamheid' innemen in projecten als Tulipman?*

Een uitleg: Duurzaamheid is een containerbegrip, maar iedereen weet wel waar je het over hebt. Stel dat je zegt: De energie die ik gebruik moet duurzaam zijn?'

Reactie GabyGaby

'Ik zou niet willen werken met iets dat de wereld verpest. Het is alleen geen agendapunt. De manier hoe iets is gemaakt wordt, moet duurzaam zijn. Duurzaamheid zelf is niet een techniek van de toekomst. Al zou er een techniek zijn, die duurzaamheid opwekt, dat zou me boeien, maar energie als zodanig niet. Ik probeer zoveel mogelijk energiezuinig en met zonne-energie te werken. Als er iets komt waar nog niets mee gedaan wordt, dan wordt het voor mij interessant'.

Feedback Erik Uitenbogaard, hoofdconservator Cartesius Museum

'In het gesprek over concessies doen blijkt heel duidelijk dat GabyGaby een eigen agenda hanteert.'

Deze agenda gaat in op inhoud (relatie kunst en technologie) én ontwikkeling (waar sta ik nu en waar ga ik naar toe). Kunstenaars doen er goed aan de eigen agenda autonoom te laten zijn. Vervolgens ga je relaties aan met je omgeving. Zonder zo'n agenda kun je geen betekenis aan het bestaande toevoegen.'